

Sygn. akt III KK 340/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 grudnia 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Lech Paprzycki (przewodniczący)
SSN Tomasz Artymiuk
SSN Przemysław Kalinowski (sprawozdawca)

Protokolant Anna Korzeniecka-Plewka

przy udziale prokuratora Prokuratury Generalnej Aleksandra Herzoga,
w sprawie **J. Ż.**
skazanego wyrokiem łącznym
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie
w dniu 2 grudnia 2015 r.,
kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego na niekorzyść skazanego
od wyroku Sądu Rejonowego w W.
z dnia 5 marca 2015 r.,

**uchyla wyrok łączny Sądu Rejonowego w W. z dnia 05 marca
2015r. w zaskarżonej części i w tym zakresie sprawę przekazuje
temu Sądowi do ponownego rozpoznania.**

UZASADNIENIE

Przedmiotem postępowania wszczętego w wyniku wniosku J. Ż. przed Sądem Rejonowym o wydanie wyroku łącznego, były następujące prawomocne wyroki:

I. Sądu Rejonowego z dnia 23 stycznia 2004 r., w sprawie II K 749/03, którym

skazano J. Ż. na karę grzywny w wymiarze 50 (pięćdziesięciu) stawek dziennych po 10 (dziesięć) złotych każda za przestępstwo z art. 178a § 1 k.k., popełnione w dniu 20 listopada 2003 r., a nadto orzeczono także zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 2 (dwóch) lat oraz świadczenie pieniężne w kwocie 100 (sto) złotych;

II. Sądu Rejonowego z dnia 5 sierpnia 2009 r., w sprawie VIII K 671/09, którym skazano J. Ż. na karę roku pozbawienia wolności i na karę grzywny w wymiarze 70 (siedemdziesięciu) stawek dziennych po 10 (dziesięć) złotych każda za przestępstwo z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 278 § 1 k.k., popełnione w dniu 26 marca 2009 r. Wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności warunkowo zawieszono na okres próby wynoszący 4 lata, a na poczet kary grzywny zaliczono okres pozbawienia wolności. Postanowieniem z dnia 26 marca 2009 r. zarządzono wykonanie kary pozbawienia wolności;

III. Sądu Rejonowego z dnia 13 grudnia 2012 r., w sprawie VIII K 1543/12, którym skazano J. Ż. na karę 10 (dziesięciu) miesięcy ograniczenia wolności, w postaci wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 25 (dwudziestu pięciu) godzin miesięcznie za przestępstwo z art. 278 § 1 i 3 k.k., popełnione w dniu 21 października 2012 r. Zarazem, na poczet kary ograniczenia wolności zaliczono okres zatrzymania od 22 października 2012 r. do 23 października 2012 r. Następnie, postanowieniem Sądu Rejonowego z dnia 12 czerwca 2013 r., karę ograniczenia wolności zamieniono na zastępczą karę 5 miesięcy (148 dni) pozbawienia wolności, którą wykonano w całości w okresie od 19 czerwca 2014 r. do 14 listopada 2014 r.;

IV. Sądu Rejonowego z dnia 21 maja 2013 r., w sprawie II K 508/13, którym skazano J. Ż. na karę 8 (ośmiu) miesięcy ograniczenia wolności, w postaci wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 (trzydziestu) godzin miesięcznie za przestępstwo z art. 278 § 1 k.k., popełnione w okresie od 20 marca 2012 r. do 22 marca 2012 r.. Ponadto, orzeczono obowiązek naprawienia szkody. Postanowieniem Sądu Rejonowego z dnia 5 marca 2014 r. karę ograniczenia wolności wymierzoną w tej sprawie zamieniono na zastępczą karę 120 dni pozbawienia wolności.

Wyrokiem łącznym z dnia 5 marca 2015 r., sygn. akt II K 1882/14, Sąd

Rejonowy w W.:

- I. na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 i 3 k.k. połączył kary ograniczenia wolności wymierzone skazanemu J. Ż. wyrokami w sprawach o sygnaturach akt: VIII K 1543/12 Sądu Rejonowego w T. i II K 508/13 Sądu Rejonowego w W. i wymierzył skazanemu w ich miejsce karę łączną 12 (dwunastu) miesięcy ograniczenia wolności,
- II. ustalił, że w pozostałym zakresie wyżej opisane wyroki podlegają odrębnemu wykonaniu,
- III. na podstawie art. 577 k.p.k. na poczet orzeczonej kary łącznej zaliczył okres odbywania zastępczej kary pozbawienia wolności w sprawie sygn. akt VIII K 1543/12 od 19 czerwca 2014 r. do 14 listopada 2014 r.,
- IV. na podstawie art. 572 k.p.k. umorzył postępowanie w przedmiocie wydania wyroku łącznego w sprawie II K 749/03 Sądu Rejonowego w S. oraz w sprawie VIII K 671/09 Sądu Rejonowego w G.
- VI. zwolnił skazanego od obowiązku uiszczenia opłaty, a wydatkami obciążył Skarb Państwa.

Wyrok łączny nie został zaskarżony przez strony postępowania i uprawomocnił się w pierwszej instancji w dniu 13 marca 2015 r. (k. 33).

Obecnie, na podstawie art. 521 § 1 k.p.k., Prokurator Generalny wniósł kasację od w/w wyroku łącznego Sądu Rejonowego w W. z dnia 5 marca 2015 r., sygn. akt II K 1882/14, zaskarżając ten wyrok na niekorzyść skazanego J. Ż. w części dotyczącej połączenia kar ograniczenia wolności, orzeczenia kary łącznej tego rodzaju i zaliczenia na jej poczet okresu odbywania zastępczej kary pozbawienia wolności, tj. rozstrzygnięć, co do których orzeczono w punktach I i III wyroku.

Autor nadzwyczajnego środka zaskarżenia zarzucił rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa karnego materialnego - art. 86 § 3 k.k. – w brzmieniu obowiązującym w dacie orzekania, polegające na braku określenia na nowo wobec skazanego J. Ż. wymiaru czasu nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne albo też wysokości potrąceń wynagrodzenia za pracę w stosunku miesięcznym na cel społeczny, w sytuacji połączenia jednostkowych kar ograniczenia wolności orzeczonych wyrokami Sądu

Rejonowego w T., sygn. akt VIII K 1543/12 i Sądu Rejonowego w W., sygn. akt II K. 508/13 oraz wymierzenia skazanemu w ich miejsce kary łącznej 12 miesięcy ograniczenia wolności. W konkluzji, skarżący wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w W.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Kasacja Prokuratora Generalnego wniesiona na niekorzyść osk. J. Ż. z zachowaniem terminu wynikającego z dyspozycji art. 524 § 3 kpk, okazała się zasadna, a sformułowany w niej zarzut zasługiwał na uwzględnienie.

Powyższe orzeczenie wydane bowiem zostało z rażącym naruszeniem przepisu prawa karnego materialnego, tj. art. 86 § 3 k.k. w brzmieniu obowiązującym w dacie orzekania przez Sąd Rejonowy, wskazanym w zarzucie kasacji.

Kwestionowanym przez skarżącego wyrokiem łącznym Sąd Rejonowy uznał, że zachodzą przesłanki określone w art. 85 k.k. oraz art. 86 § 1 k.k. i połączył jednostkową karę 10 miesięcy ograniczenia wolności, polegającą na wykonywaniu nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 25 godzin miesięcznie, orzeczoną wobec J. Ż. na mocy wyroku Sądu Rejonowego, sygn. akt VIII K 1543/12, z karą 8 miesięcy ograniczenia wolności, polegającą na wykonywaniu nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin miesięcznie, wymierzoną skazanemu wyrokiem Sądu Rejonowego z dnia 21 maja 2013 r., sygn. akt II K 508/13.

Stosownie do treści przepisu art. 35 § 1 k.k. nieodpłatna, kontrolowana praca na cele społeczne jest wykonywana w wymiarze od 20 do 40 godzin w stosunku miesięcznym. Natomiast, zgodnie z jego § 2 – w brzmieniu obowiązującym w dacie orzekania – w stosunku do osoby zatrudnionej sąd - zamiast obowiązku, o którym mowa w art. 34 § 2 pkt 2 k.k. - mógł orzec potrącenie od 10 do 25 % wynagrodzenia za pracę w stosunku miesięcznym na cel społeczny wskazany przez sąd; w okresie odbywania kary skazany nie mógł też rozwiązać bez zgody sądu stosunku pracy.

Zgodnie z treścią przepisu art. 86 § 3 k.k., obowiązującego w dacie orzekania, wymierzając karę łączną ograniczenia wolności, sąd powinien określić

na nowo wymiar czasu nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne albo wysokość potrąceń, stosując art. 35 k.k.

Oznacza to, że wymierzenie skazanemu J. Ż. w wyroku łącznym kary łącznej 12 miesięcy ograniczenia wolności implikowało konieczność określenia wobec niego na nowo wymiaru czasu nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w stosunku miesięcznym albo ustalenia wysokości potrąceń za wykonywaną pracę.

Zaniechanie określenia na nowo wobec skazanego J. Ż. wymiaru czasu nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne albo wysokości potrąceń stanowiło zatem oczywiste naruszenie wyżej wskazanych przepisów prawa materialnego, które to uchybienie, z uwagi na swój charakter, miało istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku. Orzeczenie to nie zawiera bowiem rozstrzygnięcia, którego wydanie zgodnie z przywołanym przepisem było obowiązkiem Sądu, skoro wobec skazanego w wyroku łącznym orzeczono łączną karę ograniczenia wolności. Nie określono bowiem postaci w jakiej miała ona zostać wykonana, a forma odbywania kary ograniczenia wolności, sprecyzowana wcześniej w wyrokach podlegających połączeniu, przewidywała różną liczbę godzin kontrolowanej pracy na cele społeczne ustaloną w stosunku miesięcznym. Sytuacja tego rodzaju uniemożliwia także prawidłowe wykonanie wyroku łącznego o czym świadczą nieskuteczne próby potraktowania merytorycznej wady wyroku, jako wątpliwości podlegających wyjaśnieniu w trybie przewidzianym w art. 13 § 1 k.k.w.

W konsekwencji uwzględnienia zarzutu i argumentacji zamieszczonej w kasacji, niezbędne było uchylenie wyroku łącznego Sądu Rejonowego w części dotyczącej kary orzeczonej z naruszeniem normy materialnoprawnej.

Uchylenie orzeczenia o karze łącznej ograniczenia wolności implikuje także konieczność uchylenia rozstrzygnięcia co do zaliczenia okresu odbywania zastępczej kary pozbawienia wolności w sprawie Sądu Rejonowego sygn. akt VIII K 1543/12.

Z powyższych względów kasacja, wniesiona przez Prokuratora Generalnego z urzędu na niekorzyść skazanego J. Ż., w części zaskarżającej wyrok łączny Sądu Rejonowego z dnia 5 marca 2015 r., w sprawie II K 1882/14, okazała się uzasadniona i doprowadziła do uchylenia w/w orzeczenia w tym zakresie.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy w uchylonej części, Sąd Rejonowy

ukształtuje orzeczenie o karze łącznej w sposób określony w przepisach regulujących tę materię, tj. przez sprecyzowanie postaci kary ograniczenia wolności umożliwiającej jej wykonanie i określenie dalszych elementów wymaganych przez prawo. Rozstrzygając w tym względzie, Sąd Rejonowy będzie miał na uwadze nie tylko zmianę stanu prawnego, która nastąpiła od dnia 1 lipca 2015 r., ale również treść przepisów międzyczasowych wprowadzonych ustawą z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 r., poz. 396 – art. 14 - 22).

Należy na koniec zwrócić uwagę na to, że wprawdzie po wydaniu przez Sąd Rejonowy wyroku łącznego z dnia 5 marca 2015 r., sygn. akt II K 1882/14, orzekającego karę ograniczenia wolności, zarządzono jego wykonanie (k. - 47), ale z ustaleń poczynionych przez Sąd Najwyższy wynika (k. – 15 akt SN), że obecnie w stosunku do skazanego J. Ź. nadal jest wykonywana jednostkowa zastępcza kara pozbawienia wolności orzeczona w sprawie Sądu Rejonowego w sprawie II K 508/13, co powinno zostać uwzględnione w toku dalszego postępowania.

Mając to wszystko na uwadze Sąd Najwyższy orzekł, jak w wyroku.

kc